

Elrie Bakker, kwartiermaker Centrum voor Ambachtseconomie

Digitaal informatie- centrum voor vakmensen

Ambachtelijke ondernemingen zijn van groot belang voor de Nederlandse economie. Doordat ze afzonderlijk klein zijn, hebben ze wel ondersteuning nodig. Nu het Hoofdbedrijfschap Ambachten is opgeheven, zorgt het Centrum voor Ambachtseconomie daarvoor.

TEKST Loek Kusiak FOTO Dirk Hol

Pedicures, instrumentenmakers, banketbakers, zadelmakers, kappers, orthopedisch schoenmakers, pianostemmers; een kleine greep uit het rijke tableau van beroepen in de ambachtseconomie. Die ambachtseconomie bestaat uit 800.000 vakmensen in 240.000 ondernemingen, waarvan 70 procent één- of tweemansbedrijfjes. Samen zorgen ze voor een jaaromzet van 110 miljard euro.

‘Ambachtlieden zijn toeleveranciers van de kennis- en maakindustrie, maar hun producten bieden ook comfort en kwaliteit van leven’, vertelt Elrie Bakker, voormalig voorzitter van het Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA). Het HBA werd met alle andere product- en bedrijfschappen per 1 januari opgeheven. Bakker is nu kwartiermaker van het Centrum voor Ambachtseconomie. Het centrum, opgericht door 36 ambachtelijke brancheorganisaties

en vakbonden, heeft vijf medewerkers en is gevestigd in Zoetermeer.

‘De slagkracht van de brancheorganisaties afzonderlijk is te klein en dat maakt de branches kwetsbaar. Het Centrum voor Ambachtseconomie wordt een digitaal expertisecentrum dat kennis en advies biedt voor de verdere ontwikkeling van vakmanschap en ondernemerschap. Ondernemers kunnen straks branchespecifieke producten en diensten over vakmanschap en ondernemerschap inzien en downloaden, zoals een arbocatalogus, actuele milieuregelgeving of een boekhoudprogramma.’

Blijven boeien

De nieuwe organisatie is volgens Bakker een uitvloeisel van het SER-advies *Handmade in Holland* uit 2013. ‘Dat advies brak een lans voor het toekomstbestendig maken van de ambachtelijke economie en het

oprichten van een centraal coördinatiepunt. De ambachten zorgen voor innovatie in de economie. Op lokaal niveau versterken ze bovendien de sociale cohesie in een buurt of dorp. Beroepen als orthopedisch schoenmaker, opticien, een glazenier die kerkransen restaureert of een schoonheidsspecialiste die huid-aandoeningen behandelt, hebben een maatschappelijke functie. Om dat soort beroepen te behouden, moeten we dringend iets doen aan het oplopend gebrek aan vakkrachten.

Onze ambitie is dat vakgenoten een *online community* vormen

Tot 2021 moeten we een kwart miljoen vakmensen opleiden. Imagoverbetering van het ambacht is nodig om jongeren te blijven boeien. Ik ben daar niet pessimistisch over. Kijk hoe in grote steden de creatieve industrie bloeit. Ook een webdesigner, een decorbouwer of een hippe meubelmaker beoefenen een ambacht.'

Digitale content

'Het online concept is ontwikkeld in een pilot met de brancheorganisatie van pedicures, ProVoet. Dat wordt voor de zomer over nog acht andere branches uitgerold, waaronder schoenmakers en keramisten. Het overzetten van alle bestaande boekjes en folders van de branches naar digitale content is een enorme klus. Sommige zaken zijn zo specifiek voor

Hoe verder na de schappen?

De product- en bedrijfschappen zijn per 1 januari 2015 opgeheven. Daarmee is ook een eind gekomen aan de wettelijke taken die de SER sinds 1950 voor de schappen uitvoerde, zoals financieel toezicht, goedkeuring van verordeningen en toezicht op goed schapbestuur. Het werk van de schappen wordt (deels) in nieuwe vormen voortgezet. In een kleine serie kijken betrokkenen vooruit. Deel 2: Elrie Bakker, kwartiermaker van het Centrum voor Ambachtseconomie.

een kleine beroepsgroep, dat het verdwijnt als wij het niet bewaken en actualiseren. We gaan ook gegevens leveren over de arbeidsmarktontwikkeling in branches. En met het meldpunt SOS Vakmanschap signaleren we waar welke opleidingen worden gegeven of waar behoefte aan is. Deze informatie is relevant voor de overheid. Die kan dan beleid bepalen wanneer een tekort dreigt aan beroepen met een maatschappelijk belang. Instanties als CBS en UWV hebben deze gegevens over de ambachten niet.'

Voorlopig zijn de diensten en producten voor de ondernemers kosteloos. Voor de financiering van activiteiten is de komende drie jaar 3,3 miljoen beschikbaar, het overgebleven budget van het HBA. Op termijn wordt een bijdrage van 30 tot 40 euro per jaar gevraagd. Deze bijdrage is tevens de basis voor een nieuw verdienmodel van de brancheorganisaties. Bakker: 'Een bijdrage van rond de 30 euro is nog maar een fractie van de gemiddeld honderd euro per jaar die men als heffing aan het HBA afdroeg en waarvan de ondernemer niet altijd zag wat hij ervoor terugkreeg. Het Centrum voor Ambachtseconomie heeft een vrijere rol dan het HBA en kan zich daarom scherper profileren. Ik denk dat we drie jaar nodig hebben om als koepelorganisatie op eigen benen te staan.'

Nieuw tijdperk

Bakker is ervan overtuigd dat de ambachtseconomie de stap maakt naar een nieuw tijdperk. 'Onze ambitie is dat vakgenoten met elkaar een *online community* vormen.' Een ander streven is informatieverstrekking aan de consument die op zoek is naar een gekwalificeerde vakman. 'Op onze site kunnen consumenten in hun regio namen vinden van vakmensen die gecertificeerd zijn; een garantie dat ze kwaliteit leveren en betrouwbaar zijn.'

Tot 2021 moeten we een kwart miljoen vakmensen opleiden

De lobby naar de overheid zal hard nodig blijven voor de bekostiging van kleinschalige opleidingen voor ambachten. Het is belangrijk dat de subsidies voor het leerlingstelsel ook vrijkomen voor zzp'ers die leerwerkplekken willen aanbieden. Die leerwerkplekken zijn essentieel, volgens Bakker. 'Een ambacht krijg je vooral onder de knie door er veel mee bezig te zijn.' ■